

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA 30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN. OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 28. Šibenik, 10. srpnja 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17. RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. —

Mladomisnici

Srpanj nije samo mjesec žitnoga klasja i žetelačke pjesme koja se prelijeva i diže iznad rodničkih ravnic, nego i mjesec lijepih mladomisničkih slavlja, kada novi Kristovi apostoli, puni mladenačke svježine i žara, po prvi puta stupaju k Božjim žrtvenicima i darivaju sebe i svoj narod Bogu mladosti naše. — Srpanj je mjesec novih, mladih svećenika, mladomisnički mjesec.

Mladomisnička su slavlja uvijek svečana i lijepa, jer ih ne priređuju sami mladomisnici nego čitav narod. I zapravo su to prava narodna slavlja, slavlja onog naroda iz kojega su svi naši mladomisnici nikli, i među koji će se sutra opet povratiti.

Naš katolički narod se veseli mladim Misama svojih sinova, jer zna da će svi oni još istog dana postati njegovim savjetnicima, tješiteljima i vođama da će se s njime veseliti i s njime tugovati, s njime se boriti i s njime pobjeđivati.

Hrvatski narod nije od jučer. Stojale su prohujale preko njegove glave. I kroz čitavu tu dugu, često putu mučnu i krvavu, povijest svećenik je živio s narodom i za narod. Dok su mnogi drugi staleži u prošlosti, kao i u sadašnjosti, bili izvan narodnih redova, a često i proti narodu, dotle su svećenici uvijek orali i sijali na narodnoj njivi.

Jakost naroda je u njegovoj kulturi, u prosvjeti. Nekulturan narod: i nije narod! A ko je čuvao, širio i dilažao kulturu hrvatskog naroda! Nisu ni plemići, ni imućnici, nego, većinom, nepoznati seoski svećenici. Kada nije bilo ni škola, ni učitelja, svećenici su bili već na terenu i, uz mnoge pofeškoće, obrađivali njivu narodne prosvjete.

Pa i sada, kada se već i po za bitnijim selima posagradiše osnovne škole, svećenici su prvi i najvažniji narodni prosvjetitelji. Jer prava istinska prosvjeta nije poglavito u tome da neko zna pisati, čitati i računati, nego u plemenitosti srca i dobroći duše. A tu plemenitost i dobroću niko ne širi u tolikoj mjeri i u takvoj čistoci kao svećenik!

Hrvatski narod to zna i razumije, pa zato, uz rijetke iznimke, i štuje svoje svećenike.

Često puta su se Hrvati morali boriti za svoj narodni opstanak. Mučiše nas tamnicima i glađu; udarahu nas korbačima i ubijahu strelicama, puškama i topovima. I u toj tisućljetnoj narodnoj borbi za goli život, za opstanak, u borbi koja još i danas traje,

Savremena potreba

Prigodom Euharistijskog Kongresa

U Kristovoj duši nije bilo neurednih nagona. U Njegovu srcu nije bilo nečistih težnja. Bio je čistiji od djevica i anđela, jer je bio ne samo čovjek nego i Bog. Među onima koji podoše za Njim savršeniji i bolji su oni koji Ga više i savjesnije slijede. Svetiji su oni koji u svemu podoše za Njim i svoj život hoće da učine što sličnijim Njegovu. U nedokučivosti Ljubavi svoje Krist je ostavio moćno i jako sredstvo za naše usavršavanje. Zatvorio se u Tabernakulu i postao našom hranom. »Tko jede Tijelo moje i pije Krv moju, ostaje u meni, i ja u njemu.« (Iv. 6, 57) On je obećao da ćemo primanjem Njegova Tijela biti u Njemu i On u nama. On će u nama učiniti da i naši neuredni nagoni i niže težnje budu po nas manje opasne. Učiniti će, jer je On bio bez njih.

Ovo je zgodno istaknuti baš danas prigodom kongresa. Dok nečistoća slavi slavlje, dok tijelo triumfira nad duhom, dok se ljudi spuštaju do životinje i ispod nje, priređujemo baš u ovom rastvoranom i nenormalnom vremenu euharistijske kongrese. I zato je zgodno istaknuti i naglasiti potrebu Euharistije za čistoću. A čistoće nam danas posebno treba.

Omladina ne pozna uzdržljivost i ne cijeni nevinost. Poznate su joj pripovijesti o slobodnoj ljubavi, i čovjeku-životinji. Obitelji se temelji ruše i brakovi se sklapaju

Odgovorni imaju riječ!

Da ne bude prekasno!

Novine su ovih dana pune teških i osuđujućih riječi protiv pokvarene štampe. Osamnaestogodišnji naučnik Drago Peracković i propali dak petnaestogodišnji Vlado Pari ubili su šesnaestogodišnjeg naučnika Zdenka Puha. Ubili su ga zato da bi ukrali auto i njime pobjegli u bosanske planine gdje bi živjeli od lova. I zločin malodobnika i njihove pripreme na nj, pa i sama obrana su točno po uzoru romana

radi tijela, a ne radi stvaranja i odgajanja djece. I zato se brakovi raskidaju i rastave su potreba vremena. Nijedna fotografija ili kip, reklama, film ili kazališni komad nisu zabranjeni, jer golotinja je prirodna, a mi smo savremeni. Kupališta, a i šetališta ljeti, a plesne dvorane zimi su mjesta rezervirana za nečistoću i grijeh. Tamo se već ide samo za to i ni za što drugo. Moderno je to. O ženskom odjevanju i ne treba posebno govoriti. To sve u prvom redu.

A zatim izrabljivanje onih jadnih preko svih mogućih i nemogućih granica. I onda napetosti među narodima, mogućnosti revolucija, građanskih ratova i jednog divljeg, svjetskog klanja.

To je današnjica. I u takovoj današnjici priređujemo euharistijske kongrese da na njima otvoreno ispovjedimo vjeru u Krista i nadu u Njegov spas čovječanstva. On može i danas izgraditi heroje nevinosti i čistoće, junake ljubavi prema bližnjemu i uzore poštenja. Samo treba poći za Njim, treba Ga slijediti i primati. Treba učiniti sve da u nama djeluje ne slabi čovjek, nego veliki Bog. I kao što se tjelesna hrana uzima često, treba se i Njime često hraniti. On, Prečisti Isus, u nama odgojiti će nas u prvom redu za čistoću, a onda će doći sve drugo.

Da to naglasimo i istaknemo, zato euharistijski kongresi, zato i ovaj naš u Benkovcu. R.

po dinar i kriminalnih filmova. I kada to ovi jadni otrovani mladići i ne bi tokom istrage bili posebno naglasili, po svemu bi se jasno vidilo da su u njihove ruke utisnuli nož i čekić, kojima su oni prolili krv i lišili života spomenutog naučnika Z. Puha, samo nesavjesni pisci i još nesavjesniji izdavači kojekakvih novina, stripova i tvorci divljih, kriminalnih filmova. Oni,

uvijek se isticahu svećenici. Oni su bili s narodom i onda kada je trebalo puniti tamnice i umirati!

Zar je sve to hrvatski narod mogao zaboraviti! Nije i neće! Zato on svoju ljubav i zahvalnost prema Crkvi i svećenstvu pokazuje i prilikom mladomisničkih slavlja, kada se u onako velikom broju kupi oko svojih odabranih sinova, oko najmlađih narodnih boraca — svećenika.

Mi se još, kao narod, nismo popeli na brdo svojih ideala. Još moramo izgrađivati svoju narodnu dušu u ple-

menitosti i prosvjeti; još moramo postići mnoga prava koja nam kao narodu pripadaju. — Budi uvjeren, hrvatski narode, da te u tom mučnom penjanju, izgrađivanju i borbi, neće zapustiti tvoj katolički svećenik. On će ti, dapače biti prvi predvodnik, učitelj i borac.

A vi, mladomisnici naši, koji ćete ovih dana posvećivati drage trudove seljačkih ruku: bijelu pšenici i mirisno vino, koji ćete zanosno pjevati svoj prvi: »Slava na višnjih Bogu« — prislonite uši na grudi svoga naroda

su krivci, oni su u ovom slučaju zločinci i ubojice. Nesretni i pokvareni malodobnici su samo žrtve tih koji bi za novac učinili sve pa i prodali sebe i svoje. Njih treba osuditi i na njih pokazati kao nesavjesne trovatelje mladih duša i ubojice.

Zanimljivo je da zagrebačke »Novosti« među ostalim pišu:

»Motiv, koji se ukazuje u svim takovim zločinima malodobnika, uvijek je jedan te isti, on postaje društveno pitanje, koje vapi za što bržim i energičnijim rješenjem. Kriminalni romani, koji se prodaju u svescima po jedan dinar, filmovi, u kojima se prikazuje život zločinaca, obavijen aureolom pustolovina i njihovih privlačivosti — već su više puta utisnuli ubilačko oružje u ruke nezrelih mladića, još gotovo djece, i doveli ih do jezovitih djela, u kojima su se zapečatile sudbine ne samo jednog, već i mnogih lica, koja ni kriva ni dužna bivaju upletena u nesretnu sudbinu.

Krajnje je vrijeme da se već jednom stane na put tom trovanju dječjih duša, koje se potpuno slobodno i bez ikijeg nadzora poput korova širi na sve strane, ne nailazeći na otpor. Romani po dinar i kriminalni filmovi postaju danas rak rana društva i potrebno je da svi dignu glas da nestane tog zla.«

Ovakovo pisanje je ispravno, ali je smiješno da »Novosti« ustaju proti samih sebe. Jest, treba osuditi i stati na put kojekakvoj štampi i filmovima. Samo lopov neka ne viče: »Držite lopova!«, jer tim neće sakriti svojih zlodjela! Tako i par spomenutih rečenica, inače točnih i ispravnih, neće opravdati gospodu oko »Novosti« koji znaju da izdaju koješta.

Zar ljudi oko »Novosti« misle da niko ne zna ko izdaje savršeno kriminalni list »Oko«, a da o drugim i ne govorimo. Odakle onda »Novostima«, a i nekim drugima, pravo da napadaju pustolovno kriminalne stripove, romane i filmove? Znamo da i to ima svoju svrhu. Samo je neko ovaj put promašio cilj.

Jest, treba uništiti sumnjivu i gangstersku literaturu, a izdavače i

i pomnjivo slušajte kucaje njegovog srca. Ljubite i radite za narod, pa će vam narod, prije ili kasnije, uzvratiti ljubavlju i zahvalnošću.

Ako hoćete da hrvatski narod bude Božji narod, onda vi budite u svemu i uvijek pravi narodni ljudi — ljudi koji će sa svojim narodom junacke pjesme pjevati, ali i suze žalosnice ljevati, koji će ga krijepiti velikim Otajstvima vjere, ali koji će znati, kada to ustreba, i borbenim mačem vištati. — Bilo, dabogda, i ostalo tako!

pisce treba egzemplarno kazniti. Ne smije se dozvoliti da doživimo još koji slučaj poput zločina Peracković—Pari. Ne smije se dozvoliti da naš nesreća potrese, da izazove i iz pera krivaca tople članke i ništa više. Jedna novina je ovih dana naglasila da su ovi nesretnici sebe ožigosali kao otrov kojega se zdrav organizam mora čuvati. Tačno je i to. Ali je ova nesreća ožigosala i izdavače i pisce nevaljalih stvari. Pošteni ljudi vide u njima samo iskvarene i gnjile duše, nekaraktere, zločince i ubojice koje treba učiniti neopasnim po ljudsko društvo, koje treba osjetno kazniti i onemogućiti da uštrcavaju sotonski otrov u mlade duše.

Završićemo »Hrvatskim dnevnikom« koji prigodom žalosnog događaja piše ovako:

»Nikakvo čudo, da je tako. Ako prošetamo ulicama našeg bijelog Zagreba, vidjet ćemo, da je sve od običnog plakata za reklamu ženskih čarapa pa do kinematografskih afiša sračunato na jedan cilj: probuditi kod omladine najniže instinkte, koji su i onako moćni u doba puberteta, i tako zavladatai dušama mladeži za svoj profit. Ne pitaju zato, što današnja omladina znači sutrašnje muževe, buduća pokoljenja, koja će odlučivati o sudbini i svojoj i tuđoj. Dobiti omladinu pobuđujući u njoj zle sklonosti, znači odvratiti je s onog područja, gdje bi mogla raditi i koristiti i sebi i svom narodu. Utjecaji, koji se na taj način vrše na današnju mladež, idu za tim, dajoj oslabe i ubiju dobru volju i zdrav polet, koji su bitno potrebni u svakom stvaranju. Gospodarska kriza kvari moral poslovnog svijeta, u koje su se uvukli i mnogi skorojevići. Ti su bez ikakvih skrupula kao pravi gangsteri počeli svoje jeftino poslovanje eto i s mladim dušama.

Izgleda, da je baš kod nas pravi Eldorado za takvu djelatnost. Na zdravo narodno stablo popeli su se nametnici, koji nastoje isisati njegovu snagu. Nitko ih ne poziva na odgovornost. A trebalo bi samo pogledati izloge nekih knjizara i antikvarijata, pa bi se vidjelo, da se tu prodaje sumnjiva i otrovna književnost. Trebalo bi otići u nekoliko kinematografa pa da se vidi, koliko njihove predstave pogoduju najnižim strastima i kako život svjetskih bludnika, zločinaca, rasipnika i gangstera kuju u zvijezde. To se naziva i prodaje kao neka umjetnost. Ali kad na svijetu i ne bi bilo druge umjetnosti osim te, nije nam do Sherlock Holmesa, Ethel King i ostalih stvari. Nama je do reda, do sigurnosti ljudskog života i njegove poštene imovine. Nama je do zdravog ljudskog društva.

Naše društvo mora samo reagirati proti svog rasula.

Trebalo bi provesti strogu kontrolu i reviziju spomenute literature i kinematografije. Trebalo bi

tačno ustanoviti, tko su ti ljudi, koji tako neskropulozno izrabljuju omladinu hrvatskog naroda. Trebalo bi revidirati sva prava i ovlaštenja, u koliko ta uopće postoje, a na koja se oni pozivaju. Trebalo bi velikom metlom očistiti sav taj gad s narodnog tijela i zatvoriti sve kanale, kojima je on do sada s koje strane k nama dolazio.

Svijet je začuden radi poštenja hrvatskog naroda, koje u njemu još živi. Taj narod brzo bi i

odlučno istjerao kojekakve mušice iz glave zalutalih pojedinaca. A fićirići, koji još u policijskim lancima traže češalj, da dotjeraju frizuru, izgubili bi volju za život u planinama, kada bi morali nekoliko puta prozestbi u hladnim planinskim noćima i kada bi morali hodajući za stadom po 10 puta na dan pokisnuti i osušiti se kraj vatre i dima u čobanskoj kolibici.

A sad je na odgovornima da učine svoju!

ljubac koji se onda redom predaje drugima.

Slijedi iz toga, da je poljubac, koji dajemo svojoj braći, poljubac samoga Krista.

Svi kršćani bratski sjedinjeni u njemu. Takvo je značenje ovoga poljubca mira.

Što drugi pišu

»Samouprava« glavni organ J. R. Z. od 3. t. mj. donosi:

»U Dubrovniku su pristalice b. HSS htele da prirede jedan manifestacioni zbor u najvećem jeku turističke sezone. Vlast je ovaj zbor zabranila, jer je imala dovoljno iskustva sa prošlim zborovima, koji su uvek donosili skandale i — lupanje izloga jugoslovenski orijentisanih trgovina. Gospoda iz b. HSS ne mogu se tužiti da je njihova sloboda zborova ograničena i da ih neko ometa. Ali ta sloboda ne sme da prekorači granice, kao što je baš u Dubrovniku bilo slučajeva, gde je gotovo svaki zbor imao svoj epilog u sudu. Sem toga ko zna kako rdavo deluju ovakovi zborovi u jeku turističke sezone i kako naši konkurenti u turizmu ovakve pojave iskorišćuju i uveličavaju. Kome je na srcu naš turizam u inače pasivnoj Dalmaciji toga neće ni malo da iznenadi ova zabrana. Gospoda mogu da zborišu punih 9 meseci, što oni i rade, ali izgleda da su oni baš i zakazali ovaj zbor sa najiskrenijom željom da im se — zabrani. Njihova je ljućnja dakle više platonske prirode. Uostalom ova mera nije jednostrana i važi za sve zborove bez obzira na stranke.

A ako se za ove tri godine nije održalo zborova u našoj zemlji, nije nigde u svetu. Uostalom sazivači su dobro znali, da su od I—IV do 30—IX sve javne skupštine zabranjene u turističkim mestima.

»Hrvatska Straža« od 5. t. mj. donosi:

»Linzer Volksblatt«, katolički austrijski list koji je izdavalo katoličko biskupijsko udruženje za štampu, donio je nedavno jedan članak svoje »gleichschaltovane« redakcije u kome se bez ijedne riječi zamjeravanja prikazuje nacionalsocijalistička svečanost davanja imena, koja bi imala zamijeniti katoličko krštenje i u obredu i u izboru imena. »Osservatore Romano« s indignacijom popračuje taj slučaj »iskorišćavanja katoličke štampe u svrhu neo-poganske propagande.« U povijesti štampe, veli dalje organ Svete Stolice, koja ipak pozna mnoge bolne stranice nepoštivanja i kršenja slobode u svojoj misiji, ipak nema nijednog precedensa ovakve vrsti. Postoji nametnuta šutnja, potiskivanje i osakaćivanje istine. Postoji zabrana obrane protiv sve smionijih napadaja, ali nikada nije bilo ni traga, pa ni u najtežim slučajevima društvenih smutnja, ovakvog varanja koje je prije svega krupna uvreda jednoj vjeri i jednom imenu.

»HRVATSKA STRAŽA« od 6 t. mj. donosi: »Linzer Volksblatt«, bivši katolički a do pred par dana gleichschaltovani list, koga smo i jučer ovdje citirali, kako javlja »Prager Presse«, početkom ovoga mjeseca prestao je i takav izlaziti. U reorganiziranju austrijske štampe oba dnevna Linza, i »Linzer Volksblatt« i »Arbeitersturm«, borbeni list austrijskih nacional-socijalističkih radnika, prestali su izlaziti. Na 1. ovog mjeseca izašao je prvi broj novog stranačkog lista »Volksstimme« u nacional-socijalističkoj nakladi, koja je apsorbirala i prijašnje katoličko štamparsko poduzeće.

ŽIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 10. VII.: Sv. Felicitia, mučenica. Živjela je u Rimu polovicom drugoga vijeka. Za ljubav Kristovu podnijela je mučeničku smrt zajedno sa 7 svojih sinova.

Ponedjeljak, 11. VII.: Sv. Pio, Papa i mučenik. Upravljao je sv. Crkvom od g. 158 do 167 g.

Utorak, 12. VII.: Sv. Hermagora, biskup i mučenik. Bijaše učitelj sv. Marka evangeliste. Bio je posvećen za biskupa od sv. Marka i osnovao je crkvu u Ogļaju.

Srijeda, 13. VII.: Sv. Anaklet, Papa. Porodu bio je Grk iz Atene. Nakon što je 9 godina upravljao sv. Crkvom završio je život prepativši teško mučeništvo za Krista.

Cetvrtak, 14. VII.: Sv. Benaventura, kardinal i naučitelj sv. Crkve. Rodio se g. 1221. U 2 godini stupi u franjevački red. Bio je jedan od najučjenijih ljudi svog vremena. Svjetlost mudrosti i kreposti svugdje je propisao. Umro je 15. srpnja 1274 g.

Petak, 15. VII.: Sv. Henrik, kralj. Živio je u 11 vijeku. Bio je svijestan svoje uzvišene službe i časti, pa je govorio: Nijesam postavljen da gradove, narode i crkve pljačkam i plijenim, nego da ih čuvam i branim.

Subota, 16. VII.: Gospa od Karmela. Danas se blagosivaju i dijele škapulari Gospe od Karmela vjernicima, eda noseći znak Bl. Dievice Marije budu oslobođeni od duševnog i tjelesnog zla.

V. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Citanje knjige blaženoga Petra apostola (1 3, 8—15): Predragi! Budite svi jednostušni u molitvi, milostivi, bratoljubivi, milosrdni, krotki i ponizni. Ne vraćajte zlo za zlo, ni kletvu za kletvu, nego nasuprot blagosivajte, jer ste na to pozvani da baštinite blagoslov. Jer koji je rad da živi i da vidi dane dobre, neka susteže jezik svoj od zla, i usne njegove da ne govore zlobno. Neka se uklanja od zla i neka čini dobro, neka traži mir i neka ga slijedi. Jer su oči Gospodnje nad pravедnicima i uši Njegove na molitve njihove, a lice je Gospodnje proti onima koji zlo čine. I ko da vam nauđi ako revnujete za dobro? Ali ako i prietpite štogod radi pravde, blaženi ste. Ne dajte se od njih zastrašiti i ne plašite se; nego Gospodina Isusa Krista častite u srcima svojim.

† Slijedi sv. Evandjelje po Mateju (5, 20—24). U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Ako ne bude pravédnost vaša veća nego li književnika i farizeja, nećete ući u kraljevstvo nebesko. Čuli ste da je rečeno starima: Ne ubij, a ko ubije, bit će krivac sudu. A ja govorim vama, da će svaki koji se srdi na brata svojega, biti krivac sudu. A ko reče bratu svojemu »iudače«, bit će krivac skupštini. A ko reče »nitkove«, bit će krivac ognju paklenome. Ako dakle pri-

neseš dar svoj na oltar i ondje se sjetiš da brat tvoj ima nešto protiv tebe, ostavi ondje dar svoj pred oltarom i pođi te se prije pomiri s bratom svojim, pa onda dođi i prinesi dar svoj.

POLJUBAC MIRA

U današnjoj sv. Misi Crkva nam daje vrlo važnu pouku, koju bismo morali duboko usaditi u svoje srce: pouku o ljubavi prema bližnjemu.

Koji je to ideal, koji Crkva ima pred očima? Evo: zajednica u sjedinjenju u ljubavi i u Kristu. Bolje: obitelj kršćansku najimtimnije sjedinjenju s Kristom po milosti i čiji su članovi među sobom sjedinjeni iskrenim vezom ljubavi.

Ovu obitelj nalazimo na okupu, da sudjeluje kod žrtve sv. Mise, koju prikazuje skupa sa svećenikom.

Pustimo za ovu nedjelju te se ne ćemo osvrćati na sami tekst današnje sv. Mise, koje smo pouku uostalom već u uvodu naglasili i prihvatili. Radije ćemo se časak zaustaviti da proučimo jedan vrlo kratak obred, što se vrši kod svečane sv. Mise i kojega možda nikada nijesmo shvatili ni ispitati i doznali pravi smisao. Namjera nam je, da progovorimo par riječi o poljubcu mira.

Riječ evandjelja: »Pomiri se prije s bratom svojim, pa onda dođi i prinesi dar svoj« uvela se u obredima Mise prelijepi običaj poljubac mira. Prvi kršćani izmjenjivali su poljubac mira prije Prikazanja: svećenici sa svećenicima; ljudi s ljudima; žene sa ženama. Oni su doslovce shvatili naredbu Isusovu.

Prije negoli bi pristupili oltaru, da prinesu svoje darove, izražavali su ovim poljubcem svoju želju, da žive u miru sa svojim ljudima i dokazivali su, da nijesu u svadi sa bližnjim svojim.

Zagrili bi tako onoga, koji im je bio blizu u kući Božjoj. Danas se kod Mise pripravlja nas za taj čin: »Jaganjče Božji, koji uzimaš grijeha svijeta, daruj nam mir«.

Molitva za mir pita: »Dostoj se, po volji svojoj, svoju Crkvu umiriti i ujediniti«.

Oh, kako je ganutljiv ovaj poljubac prije gozbe Jaganjca Božjega, koji nam je, svojom smrću, htio donijeti mir. »Mir vam svoj ostavljam, mir vam svoj dajem!« — On je kazao.

Međutim ovaj poljubac ne znači samo bratsku, već i naše sjedinjenje u Kristu. Pazimo: Svećenik prije ljubi oltar, zatim daje poljubac đakonu, koji opet prije toga ljubi oltar, pak onda daje poljubac dalje drugima. Što znači taj poljubac oltara? Oltar je Krist sam. Od Njega dakle dolazi taj po-

nek budu njih dvojica kao tijelo jedno, i sree jedno.

Eto obitelji, eto Božjega djela, kojemu Bog daje zakon da se širi, i množi do konca vijekova, budu zemlji gospodari. I blagoslovi ih Bog!

Dok to Bog nije učinio, obitelji nije bilo.

I tako je Bog sam sobom posvetio, i vazda i posvećuje i sobom veže obitelj. Zbog toga ono i nije obitelj koja žive u životinjskoj zajednici čovjeka s ženom bez Crkve i Boga, jer ih niti posvećuje niti združuje Bog, pa makar ih zakon državni bez Boga, kao takove u svoje knjige zaveo, jer ovi i ovaki obitelji nisu jer im manjka Bog.

U tom i sastoji se uzvišenost i ljepota obitelji što Bogom blagoslovljeni, u Bogu združeni, ne žive kao blago pod plastom, ili kao stoka na paši, pa makar stoku onu i država šttila.

Otuda ono pravo Crkvi da brani obitelj i drži je za svoju, a ne kao što hoće raznih dlaka pokva-

renjaci i komunisti, da sruše ženiđu katoličku, upisujući sinove katoličkih roditelja u popis sinova domovine, kao da sinovi katoličkih obitelji Bogom združene i posvećene, prije su sinovi domovine nego li sinovi Božji, sinovi otaca, majka, roditelja svojih, i Crkve svoje koja od postanja nosi Božju vlast nad obitelji, i nosiće je dok bude i jednoga čovjeka i žene u obitelji.

OVAKOVO razdiranje prava Crkve i roditelja jest razbojstvo i proti Božjem, i naravnom, i ljudskom, i roditeljskom pravu!

Dužnost je države pomagati Crkvu, a po Crkvi i roditelje u othranjivanju i odgajanju djece, i ne pačati se u prava Božja, i ne otmirati prava roditeljska namećući rdavim zakonima nepravednu vlast nad Crkvom i roditeljima.

Pravo očevu nad obitelji njegovom, samo je njegovo pravo. Otac je kralj obitelji, jer otac uz Boga jest stvoritelj svoje obitelji. Ovo, i ovakovo pravo može biti krnjeno, vrijedano, gaženo, prog-

Podlistak

Lujo Plepel:

Obitelj

U svijetu, u kojem danas živimo, najdivnije dvije ustanove jesu — Vjera i Obitelj.

Obitelj i kao najslada i najmilija, je i bedem proti raskalašenosti, i temelj ljudskoga društva. Nijedna moć, znaje, umjetnost, sila, bogatstvo, vojska u obrani domovine, ne može se mjeriti s obitelji.

Zbog toga i moć vjere, i snaga čovječjega društva, i sve moći duševne moraju jednodušno biti složne u obrani obitelji, proti kojoj se danas udružile sve opake komunističke sile zlih ljudi, kojima u njihovom rušilačkom nasrtu i crni vrag pomaže.

Danas se najrnijom mržnjom i zelenom zlobom vodi borba proti katoličkoj obitelji, i ta je borba strašna — na život ili smrt.

Zlo je po današnje društvo, što se ljudi više zanimaju svim, nego li pitanjem obitelji, kao hotimično zaboravljajući, da obitelj u svomu postanju, i od svoga postanja nosi na sebi i izvor i pečat Božji.

Obitelj nije poput drugih ustanova ljudskih djelo uma ili moći čovječje. Ona je djelo Božje.

Kad bi ona bila djelo ljudsko, kako je srce čovječje prevrtljivo, ono bi je u jednom danu stopt i sorilo i stvorilo. A već vidimo i osjećamo kako bi je komunisti strovožderi, ne samo hametom razmetnuli, već kad bi mogli u njezinoj bi je rodenoj krvi i izdrli, i proždrlu, i stubokom iskorjenili.

Ali to niti će im uspjeti, niti može uspjeti zbog toga, što je obitelj djelo Božje, što sama po sebi jasno na sebi nosi znakove Božjeg djela, vlast obiteljsku božanstvenu, posvećenje, pečat, biljeg, i znamen božanstveni.

Nakon što je stvorio Bog visine nebeske i nizine zemaljske, stvorio je odmah i ženu, majku roda ljudskoga, i ustanovio je i naredio

pa stupa pod svojim natpisom, sa svojim zastavama i sa svojim svećenicom. Svaka župa posebno za sebe pjeva ili molji bez obzira na druge skupine ili sviranje glazba. — Poslije procesije posveta naroda presv. Srcu Isusovu. Svi pjevaju uz pratnju glazba »Do nebesa«.

U 3 sata poslije podne staleško žborovanje napose i na odjelitom mjestu: za muževe, žene, djevojke, mladiće, djecu ispod 14 godina i svećenike. Svećenicima govori o Kat. Akciji preuzv. dr J. Srebrnić.

U 4.15 sati svi na okup na mjestu kongresnih svečanosti. Blagoslov s Presvelim. Pjeva se »Divnoj dakle« i na koncu »Hoćemo Bogu«. Zatim čitanje rezolucija, zaključni govor preuzvišenog dra Jerolima Milete, te razlaz.

U 6 sati uvečer u Hrv. Kat. Domu Križarska Akademija.

U 9 sati uvečer vatromet.

U slobodno vrijeme: ručka, večere, i t. d. koncertirat će glazbe pred Hrv. Kat. Domom.

Naši dopisi

GORICA - RAŠTANE

24. VI. t. g. proslavljen je kod nas na svečani način zaštitnik župe sv. Ivan Krstitelj. Svečanu sv. Misu otслужи je vlč. g. don Sanko Horvat iz Galovca, a lijepi govor o životu i djelovanju sv. zaštitnika izrekao je vlč. g. don Robert Milanija iz Škabrnja. Crkva je bila prepuna domaćih i stranih vjernika. — Nakon sv. Mise izmoljena je posveta presv. Srcu Isusovom i podijeljen blagoslov s Presvelim. Ovoj svečanosti prisustvovalo je osam okolišnih svećenika na čelu sa preč. g. don Franom Antunovićem, konsultorom i prodekanom iz Zemunika.

Pobožna društva, osnovana prilikom nedavnih misija, razvijaju veliku djelatnost na svakom polju vjerskoga života. Najviše je do sada uznapredovalo Djevojačko društvo.

Za **Euharistijski Kongres u Benkovcu** vlada ovdje veliko zanimanje. Makar je put dosta dalek, poći će iz ove župe dana 10. VII. veliki broj vjernika u Benkovac pod vodstvom svog omiljenog župnika vlč. g. don Mirka Lovko.

ZMAN

Prva pričest djece. Naša školska djeca nakon pripreme za prvu sv. pričest nestrpljivo su čekala radosni dan 19. VI. t. g. da po prvi put prime dragoga Spasitelja u svoja nevinna prsa. Ženska djeca bila su u bijeloj obučenosti sa krunom na glavi, a muška djeca u svečanom odijelu sa lijepim cvijetom i narodnom vrpcom na prsima te su izgledali kao pravi anđeli. Prvopričesnici su se navedenoga dana u našoj lijepoj i prostranoj te svakovrsnim cvijećem okićenoj crkvi ispred krsnice sakupili, da obnove krsni zavjet. Naš dobri župnik don Šime Maronić održao je prvopričesnicima odulji zanosni govor o sv. pričesti, tako da je svakoga sušao i roditelje duboko u srce dirnuo. Prvopričesnike je opomenuo, da ne zaborave čestiti primati dragoga Spasitelja u svoji nevinna prsa, kao što se i lanjski prvopričesnici svake mlade nedjelje ispovijedaju i pričestuju. Zatim je slijedila sv. pričest. Neka dragi Bog poživi našega don Šimu, da ostane u našem selu Zmanu do njegove duboke starosti. Budi hvala našem preuzv. biskupu Mileti, da nam je poslao ovako skromnoga župnika, koji najpobožnije vrši svoje dužnosti te je sa svakim bez razlike jednak u ne miješa se u seoske posle, a osobito je naklon bolesniku, koga dnevno više puta posuša te ga tješi i moli se za njegovu duševnu i tjelesno zdravlje. Nakon svršene službe Božje prvopričesnici su se radosno razišli svojim kućama noseći u rukama dragocjenu uspomenu prve sv. pričesti.

Svibanjska pobožnost. Napomenuti je, da je svibanjska pobožnost u našem selu Zmanu ove godine odveć lijepo prošla. Narod je u crkvu hrlio kao ne sajam, da se pomoli pred oltarom Majke Božje od Zdravlja i da od nje isprosi sve milosti, koje su mu potrebite za dušu i tijelo. Ovu pobožnost nakon sv. ružarija i prepovijedi još su više uveličale litanije i razni pobožni Marijine pjesmice, što je školska mladež pjevala uz pratnju naše hvalevrijedne gospođice učiteljice Palme Mandaković, koja ih je u pjevanju poučavala.

Majčin dan proslavio se u našem selu Zmanu 15. V. t. g. Prostorije su za ovu proslavu bile lijepo uređene i dupke pune naroda. Priredbu su počela naša školska djeca najprije predavanjem o majci, zatim su izvela više veselih tačaka na potpuno zado-

voljstvo cijeloga mjesta i s velikim uspjehom. Na ovoj sjajnoj priredbi zahvaliti je vrijednom gosp. učitelju Ivi Petričiću i gđici učiteljici Palmi Mandaković, koji su uložili mnogo truda, dok su školsku djecu pripravili za ovu lijepu priredbu.

Zmanac

BANJEVCI

BLAGOSLOV TEMELJNOG KAMENA NOVE CRKVE

Banjevčani su prošle godine odlučili da grade novu crkvu u svome selu. Od prošlog listopada kopali su kamence, palili klačinu i planirali teren. Kad bi se sav rad sračunao i platio, iznosio bi trošak po prilici oko 40.000 Dn. Temeljni kamen nove crkve postavljen je na dan njihova zaštitnika sv. Ivan Krstitelj.

Crkveni obred razvijao se je mirno i dostojanstveno, bez velike buke i bez velikoga vanjskoga sjaja. Murterski majstori Damjan Mudronja i Dane Božikov spremili su četvorni kamen, da se postavi na uređenu postavu. Drveni križ bio je metnut na mjesto, gdje će biti veliki oltar. Procesija se je uputila iz stare crkve prema mjestu, gdje će biti nova. Uz lijepo izrađeni, a g. 1925 u spomen 1000-godišnjice hrvatskog

Život Šibenika

NOVIM DEKANOM STOLNOG KAPTOLA imenovala je Sveta Stolica preč. don Ivo Bjažića, kanonika. Svečano ustoličenje će biti u nedjelju 24 t. mj. Čestitamo!

† HENRIK SERŠIĆ. Pri zaključku našeg lista doznajemo na je 3 t. mj. umro u Zadru pensionirani župnik Apostolske administracije vlč. don Henrik Seršić. Pokojnik je rođen u Zadru 15 jula 1874. Zaređen je 11 septembra 1898. Zadnja mu je župa bila Zaton kod Nina. Počivao u miru!

† DUMICA BALJKAS. 4 t. mj. preminula je nakon dugog bolovanja članica mjesnog Križaričkog Sestrinstva i sestra Dumica Baljkas, krojačka pomoćnica. Pokojnica je bila dugo vremena u organizaciji u kojoj je vršila i odborničku dužnost. Odlikovala se dubokom pobožnošću. Svoje društvene, odborničke i staleške dužnosti vršila je savjesno i uzorno. Za vrijeme svoje teške bolesti predala se sva u ruke Božje. Kad su joj za vrijeme bolesti dolazile sestre iz organizacije i prijateljice samo je kršćanskom strpljivošću i pouzdanjem u Svevišnjeg govorila: »Eto, do Volje Božje!« I u zadnjim svojim danima pokazala je kako se i u teškoj kušnji može služiti Svevišnjemu.

U utorak 5. t. mj. priređen joj je lijep sprovod. Ma da je nekoliko Križarica skupa sa svojim duhovnikom otputovalo na duh. vježbe i tečaj, na sprovodu smo vidjeli mnoge sestre. Sve, koje su mogle, su došle da joj pokažu koliko su je cijenili i što su s njom izgubili. Osim njih sprovodu je prisustvovala glazba, dosta Križara i ostalog svijeta, jer je pokojnica bila poznata kao dobra i pobožna djevojka. Nad grobom se od pokojnice oprostila s. Ljubica Jušić, a zbor Križarica je otpjevao pod ravnanjem vlč. J. Španića »O sestro premila...«

Pokojnici laka zemlja, a obitelji i rodbini naše saučešće!

DEVETNICA U ČAST GOSPE KARMELA počela je u srijedu 6. t. mj. u katedrali. Svake večeri sv. ružarij i devetnica.

BLAGDAN GOSPE KARMELA slavi se u subotu 16. t. mj. u katedrali sv. Jakova. Ujutro u 5 s. biće lekcije. U 6 s. pjevana sv. Misa za braću i sestre bratovštine Gospe od Karmela. Tihe sv. Mise biće u 7, 7.30, 8, 8.30, 9 i 9.30 s. U 11 s. svečana sv. Misa. Popodne u 6 s. blagoslov sa Presvetim.

NA EUHARISTIJSKI KONGRES U BENKOVCU se polazi iz Šibenika u nedjelju 10 t. mj. točno u 4 sata izjutra sa Poljane. Povratak iz Benkovca navečer oko 8 sati. Polaz se autobusima teretnim automobilima sa sjedalom. Cijena za tamo i natrag autobusom 30 dinara, a inače 10.

VOJ K SVOME!

Čast mi je obavijestiti gg. župnike te cij. crkvene bratovštine i samostane, da u svojoj tvornici izrađujem voštane svijeće iz najboljih voštanih surogata, koje se ne krive ni u najvećoj vrućini, lijepo gore te ne kaplju niti dime, za što imam mnoga priznanja i jamčim.

CIJENA BEZ KONKURENCIJE: TVORNIČA VOŠTINIH SVIJEĆA NIKO JURAS - ŠIBENIK

kraljevstva postavljeni križ, podignu je sjenica, sva od zelenila i cvijeća, gdje je bila sv. misa u trojci. Blagoslov temeljnoga kamena u ime Preuzv. šibenskoga biskupa Dr. Jeronima Milete, propovijed i sv. misu obavio je starešina samostana Visovca, kojemu je banjevačka župa punim pravom sjeđinjena, Vrcan fra Ciril. Asistirali su Bilušić fra Pile, župnik stankovački i Poljak fra Jozo, župnik perušićki. Tu su bila i prečasna gg. tješnjanski dekan i župnik Perina don Toma, župnik benkovački, Juravić don Jere i župnik pristeški Dorčić don Ive.

Prvi kum temeljnoga kamena bio je ugledni i hrvatskome narodu sjeverne Dalmacije dobro poznati Petar Novaković, kojega je zamjenjivao Dr. Mile Zrilić. Još su kumovali načelnik stankovačke općine Grgo Petković, Antun Miletić i više videnijih lica iz samih Banjevaca. Učestvovalo je mnoštvo naroda iz bliže oklice, sa Primorja i iz Ravnih Kotara.

Poslije sv. mise procesija se je vratila opet u staru crkvu, gdje je bio dovršen blagoslov sa Presvetim.

Na sjenici je bio natpis, koji je izradio učitelj g. Josip Stojanov »U ime Božje naprijed svršetku!« I mi želimo, da Banjevčani čim prije sretno završe, što su sretno počeli!

Prijave se primaju u trafici kod dućana g. Grgo Radića (kraj Kazališta).

NA KRIŽARSKI ĐACKI LOGOR, koji se održaje u Fužinama pošlo je iz Šibenika u srijedu 6 t. mj. 15 srednjoškola pod vodstvom vlč. don Ante Spika gimnazijskog katehete.

NA DUHOVNE VJEŽBE I KRIŽARSKI TEČAJ KOJI SE DRŽE U BANJALUCI (Nazaret) otputovalo je u ponedjeljak 4 t. mj. 9 Križarica pod vodstvom preč. don Ante Radića, Križaričkog duhovnika.

DVA POZARA dogodila su se u našem gradu u noći između 2 i 3 t. mj. Izbio je veliki požar u kući g. Nikole Livića na Gorici. Pretpostavlja se da je požar nastao uslijed kratkog spoja. U istoj noći kasnije vatra je uništila dio maone g. Linarda Martinčevića koja je tek počela vršiti vezu između Šibenika i Martinske.

SVIM ČLANICAMA »ŽIVOGA SVIJETA« javljam, da je nakana klanjanja za slijedeći tjedan (11.—17. VII.): da plodovi euharistijskog kongresa u Benkovcu budu što veći u obim našim biskupijama — Don Ante Radić.

»KATOLICKOJ KARITAS« darovala je gđa Škalko ud. Lucija Din 10, da počasti uspomenu pk. Ante Forni. — Odbor harno blagodari.

Javna zahvala

Svima koji su nam u našoj velikoj žalosti prigodom ranog gubitka naše dobre

Dumice Baljkas

na bilo koji način olakšali bol ovim putem zahvaljujemo. Posebna hvala mnogo poštovanom fra Nikoli Pasini, kao i vlč. fra Vjenceslavu Lovriću, preč. g. Beraku don Ivi i vlč. gg. Špički don Anti, Juričevu don Anti i Španiću don Josipu. Jednako hvala mjesnoj Hrv. glazbi, Križaricama i Križarima koji su pokojniku otpratili do vječnog počivališta, kao i svima onima koji su je za vrijeme teške bolesti posjetili.

Još jednom svima hvala, a od Svevišnjeg plata!

Šibenik, 6. VII. 1938.

Ožalošćena obitelj M. Baljkas

Prigodom skupštine H.S.S. u Šibeniku

»Hrvatski Dnevnik« od 5. t. mj. donosi Naš kratki izvještaj, koji smo jučer objavili o skupštini HSS u Šibeniku, počeo riječima: »Manifestaciona skupština HSS koja je danas održana u Šibeniku u prisutnosti izaslanika predsjednika dra Mačka, narodnog zastupnika ing. Augusta Klobučić predstavljala je rijetko viđeno slavlje.«

Uistinu bilo je to rijetko viđeno narodno političko slavlje. Ali je bilo i više. To je bio događaj od velikog značenja ne samo za pristaše HSS Šibenika i Dalmacije, nego i za cjelokupni hrvatski narod. U kratkom izvještaju, koji se mogao donijeti, nije bilo ni iz daleka moguće iznijeti vjernu sliku ovog događaja u Šibeniku.

Nije to prvi put, da donosimo izvještaj sa skupštine HSS. Bilo je još sličnih skupština, o kojima smo pisali manje više. Još nekoliko skupština bilo je upričeno baš uz posvetu zastava, kao što je i jučer bio slučaj u Šibeniku. Istina, br posvećenih zastava u Šibeniku bio je impozantniji i veći nego obično. I to je sigurno momenat, koji je povećao svečanost. Ali ju je uzveličala i druga činjenica i da joj posebno značenje. Zastave je posvetio šibenski biskup dr Jerolim Mileta.

Hrvatski narod nije nikada zanemario svoje katoličke vjere i crkva u njegovom kulturnom i duhovnom životu nije nikada bila degradirana na neku drugorazrednu razinu. Zbog toga nije hrvatski narod imao štete. Naprotiv, ono, što je hrvatski narod učinio za svoju vjeru i crkvu, stvorilo mu je visok ugled i osiguralo mjesto u zajednici prosvijećenih naroda Europe i svijeta. To je došlo do izražaja na razne načine a potvrđeno je i u najvažnijim prilikama mnogo puta. S ove staze ne da se hrvatski narod skrenuti ni na kakve strampolice.

Mi smo si svijesni one historijske uloge, koju je katolička crkva odigrala u životu hrvatskog naroda. Ničim nepomučen odnos crkve i hrvatskog naroda pokazivao je svoje značenje i svoju djelotvornu moć u raznim prigodama i historijskim časovima: ne samo kad je trebalo nešto u miru proslaviti i uzveličati, nego i onda, kad je u burnim i nemirnim vremenima trebalo braniti i obraniti kulturu i civilizaciju Hrvata. U ozbiljnim vremenima našli su se i obiljni ljudi među hrvatskim katoličkim dostojanstvenicima, koji su čuli glas Providnosti i po tom glasu slijedili svoj narod tako stvorili djela neprolazne vrijednosti za crkvu i za narod.

Za volju pojedinaca narod se ne može odreći temelja svog života, svojih tradicija, svojih prava, zahtjeva i ciljeva, koji su mu po prirodnom i Božjem zakonu sveti i vječni. To narod ne može učiniti nikomu za volju, ni za volju pojedinaca.

Ne može se od hrvatskog naroda tražiti i očekivati, da počini samoubojstvo. To treba biti na čistu i sa činjenicama treba pomiriti. I onda za pojedine neobjektivne školovane ljude i crkvene kao svjetovne ostaje samo jedno njihovo političko pitanje u današnjim vremenima, a to je pitanje, kako naći put svom narodu gdje u tom narodu naći svoje mjesto.

Slijedeći ovaj nauk i uputu svojih biskupa hrvatsko svećenstvo polvrđit će riječi Isusa Krista, koji je rekao, da njegove crkve ne će nadvladati ni paklena vrata. Potvrđit će, da je ne će nadvladati ni pose u Hrvatskoj i u narodu hrvatskoga.

Tu se treba dati na posao i o odmah i bez odgađanja, jer poganstvo još živi na zemlji. Iskustvo starih vijekova storilo je latinsku izreku: »Proximus sum egomet mihi« — »Ja sam sam sebi najbliži«. I ta se poganska izreka češće u život provodila kada su prilike uklonile svaki drugi blaži ili čovječanski izlaz. Kršćanski nauk uzdigao je čovječanstvo iznad ovog starog poganskog mudrovanja, kad se uzelo Kristovu nauku o ljubavi prema bližnjemu kao Božji zakon za ljude i narode. Prosvjetljeni narod najbliže je Bogu. Hrvatsko svećenstvo može biti sretno zato, što živi u prosvijećenom narodu hrvatskom. Samo treba naći svoje pravo mjesto u svom narodu, da uzmogne blagosloviti život, rad i napore hrvatskog naroda za pobjedu pravice i slobode.

Svi u Benkovac na Euharistijski Kongres!

MOLIMO DA SE UVAŽI!

Uredništvo je primilo više dopisa i vijesti, ali u pomanjkanju prostora nije sve moglo uvrstiti.